

מהיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין/ פעיד"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

מתיקות התכנה ליום הדין

"והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה... ושמתה בכל הטוב". המקום הטוב ביותר שכל יהודי כשר משתוקק להגיע אליו הוא חיי עולם הבא, ששם יזכה האדם לשמח לנצח בכל הטוב שנתן לו ה'. ואנו עומדים בחדש אלול, ועלינו לקיים "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". וכשתבוננו לאחור נמצא שעברה עלינו שנה מלאה בהרפתקאות, ועתה עם מה אנו נגשים ליום הדין?! האם יש בדינו תורה ומעשים טובים שיעמדו לנו למילין ישר בעולם הזה ובעולם הבא או לא.

לכן עלינו לעשות חשבון נפש, ולהכיר את הדרך שתביא לנו חיי עולם הבא עוד בהיותנו עלי אדמות ולאחר אריכות ימים ושנים.

ובכל עת ובכל מעשה שאדם עושה, עליו לראות שהוא קונה עולם הבא. ובאמת כל חיי של האדם מלאים בנסיונות גדולים, ובפרט שעלנו נוסע בדרך ישר לזכויות גדולים יותר, וכשהוא יוצא לדרך עליו לזכר את העולם הבא, שכשם שמכינים לדרך מזורזת עם צידה, כך עלינו להכין צידה לעולם הבא - להכין לנו בכניסול כסא, שלחן, מטה ומנוחה לעולם הבא על ידי מעשים טובים.

הולכים כבה...

וכשם שבהכנה לדרך בני הבית עוזרים לאדם להכין את הצידה לדרך ואחר כך בדרךים הוא נוסע לבדו, כך לעולם הבא אדם יכול להעזר בבני אדם שסביבו, אך לשמים כל אחד עולה לבדו. ואם אדם לא ישכיל בהיותו בעולם הזה להכין לעצמו את הצידה בשלמותה לעולם הבא, הרי שכשיגיע לעולם הבא יצטרע מאד על כל טוב שלא רכש ולא קנה כקנין לנפשו.

משל לאדם שהמלך שלח אותו לשליחות מסוימת, וכדי שיכירו בו שהוא שליח המלך נתן לו המלך את חליפתו. וכשעשה את דרכו

חזרה לבית המלוכה, שכח בדרך כנור יקר ערך ועוד חפצים חשובים שלשם הוא נשלח על ידי המלך, ושכח גם מפתחות שעמם הוא צריך להכנס לחדר המיועד לו בבית המלוכה, והגדיל לעשות ששכח גם את חליפתו המכבדת של המלך. ורק כשהגיע לפני המלך ושירי המלוכה, הבחין בכל זה, וכמוכן אחזה אותו בוששה עצומה שאין לה גבול.

שְׂרִיחַ שְׂדֵימָוָל

הנמשל: חז"ל אומרים (סנהדרין זא, ב), כל האומר שירה בעולם הזה וזכה ואמרה לעולם הבא. עוד אמרו (שבת לא), מי שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, הרי הוא דומה לגזבר שיש בידו את המפתחות הפנימיים, ואלו את המפתחות החיצוניים לא נתנו לו. כי דרך ארץ

קדמה לתורה, והיראת שמים קודמת לחכמה, כמו שכתוב, "יראשית חכמה יראת ה'". לכן, היראת שמים נקראת מפתחות החיצוניים הקודמים למפתחות של התורה שהם המפתחות הפנימיים, ואם יחסר לאדם לעולם הבא המפתחות החיצוניים, או שיחסר לו כח השירה לפני ה' מחמת שלא שר לפניו בזה העולם ולא הודה לו על חסדיו שעשה עמו, או שיחסר לו כל איזה בגד אחר של מצוה ומדה טובה שה' רוצה בה - הרי שיהיה לו מכף בוששות ויסורים גדולים.

לכן, האדם מכרח לעשות בכל יום חשבון נפש באופן שיהיה סמוך בכל עת לבנורא יתברך, וכשרואה או שומע על צרות שנעשו לאחרים מיד יבקש מה' שיציל אותו ואת משפחתו מכאלו נזקים ומכל נזק אחר. וישמר את עיניו מקנאה וצרות עין ומראות ברע, שהרי אין שום תועלת לאדם בכך שיפקיר את עיניו, ולהפך נעשים לו מכף רק יסורים של חמדה שאין בידו להשיגה, ומפסיד לעצמו את כח היראה לעולם הבא ולא יוכל "לתווט בענעם ה'". ולכן ראוי שלא להתענג בדרךים הפרטיים של חברו, כדי שלא יתקנא בו.

בשורה צחוקרה!

בסדר יצא לאור הספר שרבים ציפו לו:

מתיקות המועדים
ימים נוראים - סוכות
מתוך שיעורי מורנו
ראש הישיבה שליט"א

טקסט וראו את מתיקות הדרך ה'!

ניתן רישוני: 052-7162314

מתיקות הניסים

לא תמיד אפשר למנוע גבחות!...

מעשה שספר מורנו ראש הישיבה שליט"א לאחר השעור כללי לבחורי הישיבה:

ספר לי יהודי עשיר שלקה בגניף הקורונה, ובחסידי ה' יצא מבית החולים לביתו ושם הרופאים מטפלים בו, והוא נצרך ל'פיזיותרפיה' כדי שגופו יחזור לפעל. כיום רגלו השמאלית לא מתפקדת, אך הוא שומח מאד מכך כי הרופאים אמרו לו שמוח היה עלול להפגע וכעת רק רגלו השמאלית נפקעה.

היהודי הביא לביתו גוי שישרת אותו. קחדשים לאחר שהגוי שהה בביתו, יום אחד הגוי לקח אותו למקום מסוים לצורך רפואתו, בחזור הביתה הוא השאיר את היהודי בחניה שמתחת לבית ונכנס לביתו. אשתו של אותו יהודי ירתה גם היא בחוץ, ולקחה אמה ששים דולר כדי לעלות על מונית, ולפתע הגיע עני שבקש צדקה. האשה אמרה לו שהיא צריכה את הכסף למונית, אך הוא לא הרפה, והתחנן שינתנו לו צדקה כי זהו מקרה דחוף. האשה התגברה ונתנה לו ארבעים דולר לצדקה, וכשהגיעה הביתה, הנגה אמר שעלות הניסיעה גדול מעשרים דולר כפי שנטאיר בגדה, לכן היא חזרה לביתה ונגשה לחדרה כדי להביא כסף נוסף. ונהה היא רואה שהדלת נעולה, היא נבהלה ולא הבינה מי נכנס לחדרם שיש בו ממון ורכוש רב ונעל שם את עצמו.

היא החלה לדפק בחזקה וזאתה לפתח מיד את הדלת, אך הדלת לא נפתחה. עד שלאחר זמן ממושך פתח המשרת הגוי את החדר ופען שהוא "תקן את הארון..." ומיד נס על נפשו.

המשך המעשה בעמוד ד'

איך יוצאים לדרך?

האדם יזכה לחיי עולם הבא, כגון בזכות אשתו הצדקנית. ומאידך – דבר זה מעורר אותנו להזהר שלא נעלה לעולם הבא עם מזונות של מישהו אחר, כגון על ידי שאדם מציג את עצמו בעולם הזה כצדיק וכלם מכבדים אותו עקב כך, בעוד שכלו מלא בקנאה ושנאה וברע עין על הבריות. או שיש לו הנהגות טובות שהוא העתיק מחבריו, ולא קנה אותם בנפשו בקנין שלם – שכל זה נקרא שהוא עולה לשמים עם מזונות של אדם אחר.

וכמו כן, ישנם בני אדם ששולומדים או כשומעים דברי תוכחה הם משיכים את הדברים על אחרים, שבהם הם נותנים לאחרים את המזונות של עצמם שמלאים באכזבים טובות ומרגליות, שהרי על ידי תוכחות אלו האדם יכול לתקן את המעוות שבו. ולהפך, לפעמים אדם משהך לעצמו דברים שלומד או ששומע, בעוד שהם דברים שמדברים על אחרים ולא עליו.

פ"ט). והדבר הזה גרם לאנשים רבים תרעומות גדולות על כך שאין תכנון וסדר מתי יחנו ומתי יסעו.

וכאשר חנו, אמרו "שובה ה' רבבות אלפי ישראל", כי כשאדם חונה ומגיע ליעד הרוחני שלו בכך שאינו מתלונן על זמן ההנהיג ואפן הנסיעה וכדומה, אזי ה' שב אליו וחונה ושוכן עליו. וכשם שההנהיג במדבר היתה לפעמים ליום אחד ולפעמים ליותר זמן, כך בכל מקום שאדם מגיע לשם הקב"ה מקציב לו כמה זמן ישקה שם. וכמו כן, בעצם בקורו של האדם בעולם הזה, הקב"ה מקציב לו כמה זמן ישקה כאן. לכן, החס על נפשו מודרו לחטוף בכל יום תורה ומצוות.

אל תקח לי את המזונה!

כשיוצאים לדרך נזהרים שלא לקחת מזונה של אדם אחר, ולפעמים קורה שטועים ולוקחים מזונה של אחר. ודבר זה מלמדנו לעולם הבא, מצד אחד דבר חיובי – שיתכן שבזכות אחרים

כשאדם יוצא לדרך יזכר את העולם הבא, וכגון כשמכין את בגדיו ואת כליו יזכר שביום פטירתו יטהרו את גופו, ויתקיים בו "פשטתי את בתיאיי איככה אלבשנה", וידאג על נשמתו שתעלה נקיה לעולם האמת.

וחז"ל אומרים, "כל הדרכים בתוקת סכנה", ומלבד הסכנות ישנם אף כל מיני צער ואי נוחות שעלולים לגרם לאדם סיבה ותרעמת – שבה נכשלו המתאוננים במדבר. כי עלינו לדעת שבהיותם במצרים בודאי היתה להם אפשרות להתקיים והם התרגלו לעבודות שהיו משעבדים אליהם, ולכן כשיצאו למדבר היו הרבה תלונות למתאוננים.

כי לאחר שחנו במקום אחד והקימו את כל האהלים, לפתע למחרת משה רבנו אומר להם, כעת צריך לקום ולהמשיך במסע. ולפעמים לאחר יומים, ולפעמים לאחר שבוע או חודש או שנה או מספר שנים, היה משה ממשיך להוליכם במסע, כמו שמפרש בפסוקים (במדבר

מדוע עדין אין לי דירה?!

ומבקשים שה' ישמיד להטיב לנו, ומסיימים בברכת 'שים שלום', כי רק על ידי שנתנהג אף אנו במדות טובות נזכה והקב"ה יטיב לנו תמיד. ואם אדם לומד ומתפלל בלי לבוא למדות טובות, הרי שהוא כמעיד עדות שקר בעצמו, ולכן ראוי לאדם לקחת על עצמו חבר שיגלה לו

כל מטרת עסקנו בתורה ובתפלה היא רק לבא למדות טובות ולמעשים טובים, שהרי בלמודינו אנו לומדים על מדות טובות שצריך לדבק בהם ועל מדות רעות שצריך להתרחק מהם. וכן בתפלתנו אנו משבחים את ה' על שנהג עמנו במדותיו הטובות,

השתוקקות לעולם הבא משלם

בציור שבכותרת הגליון, עם ישראל משתוקקים ל"כי תבא אל הארץ". הענו קשור על המשכן ולפני מורה משה רבנו לעם אם לתנות או להמשיך במסע. והמתאוננים כועסים על כך.

בציור שלפנינו: ר' שלומיאל עסק בתורה בהיותו בעולם הזה בלי להכיר על ידי למודו את ה' ולא בא מלמודו למדות טובות ולא הבת ה' כדרכי אבותינו הקדושים, ובשאר שעות היום עסק בהבלי העולם הזה. בהגיע יום פקודתו, פאשר עלה לעולם האמת. הבחין שחיו מהבלי העולם הזה שנסארים כאן ואינם עולים עמו לעולם האמת – נשארים כאן גם חפצים שלו שהם 'קורי ערף מאד עברו; כמו משקפיו. עינו, רגלו, חליפתו, המפתחות לדירתו בעולם הבא. הכפור שעמו הוא צריך לנגן בשמים לפני ה', והקתר שהוא אמיר להביא למלך ה'.

מה הכעיס את המתאוננים? שלומיאל הפך בהלם ובעצב. מה פשר הדבר?

ההסבר המלא לציורים, במאמר: 'מתיקות ההכנה ליום הדין', ובמאמר שאחריו: 'איך יוצאים לדרך?'

רבנונו של עולם, וכני לי וּלְכָל אֶחָד מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל (בפרשת לביא) לְדִירָה נָאָה פְּעוּלֵם הַבָּא, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְדִירָה נָאָה גַם פְּעוּלֵם הַזֶּה. וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת אֶת בִּיתְנוּ קְבִית הַמִּקְדָּשׁ, עַל יְדֵי שִׁנְכַנְנוּ אֶת כָּל מַעֲשֵׂינוּ "לְשִׁמְךָ וְלִזְכוּךָ תְּאוֹת נִפְשׁ", כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שֶׁזָּכְרוּ אוֹתָךְ בְּכָל מַעֲשֵׂה שְׁעָשׂוּ. וּבֵבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ הַכֹּהֲנִים חוֹתְרִים לְגִלּוֹת אֶת מַחֲשָׁבוֹת לִבָּם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְכִנּוּ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם שִׁיְהִיו דּוֹמִים לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתֵינוּ וּמִתּוֹךְ כִּף הַשְּׂרִיטָה אֶת שִׁכְרֵתָךְ עַל עַמְּךָ.

אָנָּה ה', נִחְמְנוּ בְּשִׁבְעוֹת אֱלוֹ שָׁמַיִם יִשְׁבְּעָא דִּנְתַּמְתָּא, וְתַמְתָּא וְתַחֲשִׁי לְגַאֲלָנוּ וְתַבְנֵה בֵּית מִקְדָּשְׁךָ, וְנִזְכָּה לְקַבֵּץ אֶת מִצְוֹת מִקְרָעָה בְּחֻצוֹרוֹת וּקְבֹל שׁוֹפָר (ר"ה ב.) בְּרֹאשׁ שַׁנַּת תַּשְׁמִי"א הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, בְּיַתְדֵי הַגְּדוֹל הַקְּדוֹשׁ, אָמֵן סְלָה.

לוֹ דְּבַר כֹּזֵה הַנוֹגֵד אֶת הַשְּׂכָל, בּוֹדֵי אֵיךְ נַעֲשֶׂה מִן הַשָּׁמַיִם. לְכֵן דוֹר מִלְכֵנוּ צִוָּה שְׁלֵא לְהַרְגוּ, כִּי רָצָה שֶׁהַבּוֹיּוֹנוֹת הַלָּלוּ יִמְשִׁיכוּ אֵלָּא רַק שִׁיתַּפְּסוּ אוֹתוֹ כְּדֵי שְׁלֵא יִהְרַג אֶת אֲבִיו.

וּכְשִׁיאוּבַּ הַרְגוּ, הִצְטַעַר מִכֶּךָ דוּד, כִּי לֹא רָצָה אֶת הַהֲרַגָּה הַשְּׂבָעִית שֶׁל נִקְמָה שֶׁמִּתְעוֹרְרָת בְּכֹזֵב מִצָּב.

וּמִזֶּה אֵנִי לְמִדֵּים אֵיךְ לְהַתְנַחֵג בּוֹמַנִים שֶׁל נִסְיוֹן שִׁישׁ לְאָדָם מִבְּנוֹ אוֹ מִדְּרָךְ שֶׁחָסַר לוֹ, כְּדִירָה וְכוּדוּמָה - לְדַעַת שֶׁהַדְּרָךְ נַעֲשֶׂה מִן הַשָּׁמַיִם, וְלֹא יִלְחֵם בְּזֶה אֵלָּא יְבִין שֶׁחָסַר לוֹ דִּירָה כִּי עֲדוּן אֵין לוֹ דִּירָה פְּעוּלֵם הַבָּא, וְלָכֵן יִתְחַזֵּק לְעַסֵּק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּשִׂמְחָה וּבְלֵב שְׁלֵם וְעַל יְדֵי זֶה ה' יִשְׁמַחוּ בְּדִירָה וּבְמַלּוּי מַשְׁאֵלוֹתָיו.

וְעֵצָה טוֹבָה לָזֶה, לְשַׁמַּע שִׁירִים בַּעַת הַלְמוּד וּבַעַת אֲמִירַת הַתְּהִלִּים וּשְׂפִיכַת הַלֵּב לְפָנֵי ה' - כְּדָרְךָ שֶׁהָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבַעַת עֵסֶק הַקְּרִבְנוֹת שֶׁנִּמְעָה שִׁם שִׁירַת הַלְוִיִּים שֶׁהָיְתָה מְעוֹרְרַת אֶת הָעַם לְקִרְבַּת אֱלֹקִים וּלְאַהֲבָתוֹ.

אֶת הַמְדוּת הַרְעוֹת שָׁבוּ. שֶׁהָיָה אָדָם לֹא מִגְלָה זֹאת בְּעַצְמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִשְׁחָד לְעַצְמוֹ וּמִטַּעַם אֶת עַצְמוֹ, וְרַק עַל יְדֵי תַלְמִיד חֶכֶם צָדִיק אוֹ חֶבֶר טוֹב יוֹכֵל לְגַלּוֹת מֶה עָלָיו לְתַקֵּן.

וְכִמוֹ שֶׁאָדָם לֹקַח לְעַסְקָיו 'יוֹעֵץ לְכָל־כְּלָלָה' וְיוֹעֵץ לְשֹׂאֵר דְּבָרִים גְּשָׁמִים, כִּדְ רָאוּי לְקַחַת לְעַצְמוֹ יוֹעֵץ לְתַכְלִית - וְהוּא תַלְמִיד חֶכֶם צָדִיק שֶׁיִּגְלֶה לְאָדָם אֶת טַעְיוֹתָיו וְאֶת רַע הַלֵּב וְהַקְּנָאָה שִׁישׁ לוֹ בְּאַחֲרִים.

וְיִלְמְדוּ דַעַת אֵיךְ יַעֲמוּד בְּנִסְיוֹנוֹתָיו, כְּגוֹן בְּנִסְיוֹן שְׂמַנִּים מִהַשָּׁמַיִם בְּנֵי אָדָם רַבִּים כִּכְךָ שֶׁאֶחָד מִכֵּינוּ נוֹלֵד עִם חֶסְרוֹן בְּנַשְׁמָה אוֹ שִׁיּוּצָא לְתַרְבוֹת רְעוּהוּ, ח"ו.

נְסִיווֹנוֹת בְּחַנּוּךְ הַיְלָדִים

כְּמוֹ שֶׁאַרְעֵ לְדוֹד מִלְכֵנוּ שֶׁבָנוּ אֲבִשְׁלוֹם יִצָּא לְתַרְבוֹת רְעוּהוּ, וְהָיָה לְדוֹד בּוֹיּוֹנוֹת גְּדוֹלִים מִכֶּךָ שֶׁבָנוּ לְקַח אֶת פִּילְגְּשֵׁיו וְהִסִּית אֶת לֵב הָעַם נְגִידוֹ, וּבִקַּשׁ אֶת נַפְשׁוֹ לְהַרְגוֹ.

וְדוֹד לֹא רָצָה לְהַרְגוֹ, כִּי הִבִּין שֶׁאִם בָּנוּ עוֹשֶׂה

מתיקות תפלת שמונה עשרה

אֶת הַחֶבֶר וּלְמַצָּא בְּתוֹרָה טַעֲנוֹת כְּנַגְדוֹ, חֲלִילָה, אֵלָּא נִבְדִּיל בֵּין רִשְׁעֵ לְצָדִיק וְלֹא נִטְעַן עַל הַחֶבֶר שֶׁהוּא הַרְשָׁע, חֲלִילָה, כִּי הִדַּעַת מִבִּיאָה אֶת הָאָדָם לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל וּבֵין רִשְׁעֵ לְצָדִיק.

שִׁכְלֵ שֵׁ מִזֶּן אוֹ שֵׁ תַכְלִית

כִּי לְהַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם יֵשׁ שִׁכְלֵ הַהֲרוּיָה מִזֶּן וְכוּדוּמָה, אֲבָל עִם הַשְּׂכָל הַזֶּה הָאָדָם עֲדוּן עֲלוּל לְטַעוֹת וּלְהַרְשִׁיעַ אֶת חֲבֵרָיו, וְרַק הִדַּעַת הַיָּה זֹאת שֶׁנּוֹתַנָּה לְאָדָם לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל וּבֵין צָדִיק לְרִשְׁעֵ, וְאֶת הִדַּעַת, עִם יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹתֵיהֶם קְבֹלוּ מֵאַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ "וְזָכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדָיו". וְאֶת דַּעַת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים מִקְבָּלִים מֵהַתּוֹרָה, עַל יְדֵי שְׁעוֹסְקִים בָּהּ עַל מִנְתֵּ לְמַצָּא בָּהּ אֶת דְּרָךְ הָאֲבוֹת - שֶׁהִיא דְרָךְ אֲהַבַת ה' וּמוֹדוּתָיו הַטּוֹבוֹת שֶׁל הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ.

וְאַחַר כֶּךָ מִבְּקָשִׁים 'הִשִּׁיבֵנו אֲבִינוּ לְתוֹרַתְךָ' - 'הִשִּׁיבֵנו' מִשּׁוּם שֶׁאֵנִי מִרְגִּישִׁים שֶׁהִתְרַחַקְנוּ מִדַּעַת הָאֲבוֹת שֶׁבְּתוֹרָה וּבִאֲנֵנו מִלְמוּדֵינוּ לְהַרְשִׁיעַ אֶת הַחֶבֶר. וְעַתָּה, אַחֲרֵי שֶׁבִקְשָׁנוּ דַעַת לְהַבְחִין בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל וּבֵין צָדִיק לְרִשְׁעֵ, אֵנִי מִבְּקָשִׁים לְשׁוּב לְתוֹרָה, כִּי אַחֲרֵי שִׁישׁ לָנוּ דַעַת אֵנִי יְכוּלִים לְעַסֵּק בְּתוֹרָה בַּאֲפָן שֶׁתּוֹרַתְנוּ תִקְרָא "תּוֹרַת חֶסֶד", כִּי נְבוּאָה מִמֶּנָּה לְהַפִּיר בְּחֻסְדֵי ה' וְלֶאֱהָב אוֹתוֹ וּלְהַטִּיב לְבָרִיּוֹת וּלְגַמֵּל עִמָּהֶם חֻסְדִּים.

לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, כִּי מִכֵּינֵ שְׁמוֹחוֹ הָיָה קְדוֹשׁ רַגְלָיו הוֹלִיכוּהוּ לְבֵית ה', מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַגּוֹף תְּלָוִי בַמַּח. וְכִמוֹ כֵּן אִמְרוּ חז"ל (ספ"ה ג.) "רַגְלָיו שֶׁל הָאָדָם הֵם הָעֲרָבִים לוֹ, וְלִמְקוֹם שֶׁהוּא נִתְבַּעַ לְשֵׁם הֵם מוֹכִילוֹת אוֹתוֹ". נִמְצָא שֶׁהַמַּח מוֹלִיךְ אֶת רַגְלֵי הָאָדָם לְמַקוֹם שֶׁרָצוֹן ה' שִׁילְכוּ.

תּוֹרַתְנוּ שֵׁ אֲבוֹת

וְשִׁינוּ "דְרָךְ אֲרָץ קְדָמָה לְתוֹרָה", הִינוּ שְׁעָלֵינוּ לְזַכֵּר בְּתַחֲלָה אֶת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים וְאֶת מְדוּתֵיהֶם בְּבִרְכַת אֲבוֹת - שְׁעַל מַעֲשֵׂיהֶם מְבַסְּסוֹת הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ (כַּמִּתְבָּרַר, "בִּשְׁכַר שֶׁאִמַר אֲבָרָהם אִם מַחוּט וְעַד שֶׁרוּךְ נַעַל" וְכִי נִבְנוּ לְשִׁפְתֵי מִצְוֹת, חוּט שֶׁל תַּחֲלַת וּרְבִיעִיָה שֶׁל תַּחֲלִין) - וְרַק אַחַר כֶּךָ לְהַתְפַּלֵּל עַל הַתּוֹרָה. כִּי אִם אָדָם יִתְחַיל בְּלְמוּד הַתּוֹרָה לְפָנֵי שְׁמַתְבוּנָן כְּמַעֲשֵׂי הָאֲבוֹת. הָרִי שְׁעָלֵנוּ לְהִיּוֹת שְׁתוֹרְתוֹ תַּהַפֵּךְ לוֹ לְסַם הַמְנוֹת כִּי אֵינוּ הוֹלֵךְ בְּדְרָכֵי הָאֲבוֹת, וְעָלָיו נִאֲמַר "וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה לֹא יִדְעוּנִי".

וְכָל בְּרָכָה שֶׁאֵנִי מִכְרִכִּים בְּעֵמִידָה הִיא קְשׁוּיָה לְבְרָכָה הִרְאִשׁוֹנָה, כְּדִגְמַת הַהֲזָאוֹת שֶׁל הַכֶּהֵן הַגְּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהָיָה 'אֲחַת, אֲחַת וְאֲחַת, אֲחַת וְשִׁתִּים' וְכו' - הִינוּ שֶׁכָּל הַזָּאָה קְשׁוּיָה ל'אֲחַת', כֶּךָ כָּל הַבְּרָכוֹת קְשׁוּרוֹת לְבְרָכָה הִרְאִשׁוֹנָה, 'בְּרַכַת הָאֲבוֹת'. שֶׁאַחֲרֵי שֶׁמְזַכְרִים אֶת הָאֲבוֹת, מִבְּקָשִׁים ב'אֲתָה חוֹנֵן' עַל הִדַּעַת - כְּדֵי לְזַכּוֹת לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל בְּדְרָכֵי הָאֲבוֹת וּלְלַכֵּת בְּדְרָכֵיהֶם. וְאֵנִי מִבְּקָשִׁים שֶׁהָיָה לָנוּ דַעַת שְׁלֵא לְטַעוֹת וּלְבָא עַל יְדֵי לְמוּדֵינוּ לְהַרְשִׁיעַ

בְּשִׁמוּנָה עֲשָׂרָה אֵנִי מוֹכִירִים בְּתַחֲלָה אֶת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים. וְלִכְאוּרָה צָרִיךְ לְהִבִּין, מִדּוּעַ לֹא מִתְחִילִים ב'הִשִּׁיבֵנו אֲבִינוּ לְתוֹרַתְךָ' וּבְהוֹדָאָה עַל הַתּוֹרָה, שֶׁהָיָה "תְּלַמּוּד תּוֹרָה כְּנַגְדֵ כָּלֵם"? אֵלָּא שְׁחז"ל (בְּרַכּוֹת כ"ה) אוֹמְרִים, שֶׁשְׁמוּנָה עֲשָׂרָה הַבְּרָכוֹת שֶׁבְּתַפְלַת הַעֲמִידָה הֵם כְּנַגְדֵ שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה חֲלִילוֹת שֶׁבְּעַמּוּד הַשְּׁדָרָה, אִם כֵּן אֵנִי צָרִיכִים לְכַנּוֹן הוֹדָאָה בְּשִׁמוּנָה עֲשָׂרָה עַל כָּל חֲלִילָה וְחֲלִילָה. וְיֵשׁ לְבָאָר, שֶׁהַמַּשְׁלַת הַבְּרָכוֹת לְשִׁמוּנָה עֲשָׂרָה חֲלִילוֹת הוּא מִשּׁוּם שֶׁעַמּוּד הַשְּׁדָרָה הוּא מְעַמִּיד וּמְחַזֵּק אֶת כָּל הַגּוֹף, וְאֵנִי מִתְחִילִים אֶת שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה בְּשִׁלְשָׁה אֲבוֹת - "וְזוֹכֵר חֶסֶד אֲבוֹת", כִּי בְּלַעֲדָם אֵין קִוִּים לְאָדָם. וְשִׁמוּנָה עֲשָׂרָה הַבְּרָכוֹת הֵם כְּנַגְדֵ חֲלִילוֹת שֶׁבְּעַמּוּד הַשְּׁדָרָה, כִּי עַל יְדֵי הַתַּפְלָה מִתְקַיֵּם כָּל גּוֹפֵינוּ.

הַמְבַּחֲרַת שֶׁבְּבְרָכוֹת

וּלְמַעֲשֶׂה יֵשׁ תַּשְׁעַ עֲשָׂרָה בְּרָכוֹת, אִם כֵּן צָרִיךְ לְהִבִּין, כְּנַגְדֵ מֶה מְכַנֵּת הַבְּרָכָה הַתַּשְׁעַ עֲשָׂרָה? וְיֵשׁ לְבָאָר, שֶׁבְּרַכַת הָאֲבוֹת הִיא כְּנַגְדֵ הַמַּח, וְהִיא בְּרָכָה חֲשׁוּבָה וְכִלְלִית שֶׁשִּׁיכַת לְכָל הַבְּרָכוֹת, וְכִמוֹ שֶׁהַמַּח מְנַחֵל אֶת כָּל הַגּוֹף - כֶּךָ בְּרַכַת הָאֲבוֹת קְשׁוּיָה לְכָל הַבְּרָכוֹת, וְעַל יְדֵי שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדְרָכֵי הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים כָּל גּוֹפוֹ מְתַנַּחֵל בְּשׁוֹרָה.

וְכִמוֹ שֶׁדוֹד מִלְכֵנוּ אָמַר "חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאִשְׁבָּה רַגְלֵי אֵל עֲדִיתִךָ", וְדָרְשׁוּ חז"ל שֶׁהָיָה מַחֲשֵׁב אֶת דְרָכֵי וּלְלַכֵּת לְבֵית פְּלוּנִי וְרַגְלָיו הוֹלִיכוּ אוֹתוֹ

תפלתנו על ידי שנבא מתפללותינו לקרבת אלקים ולמדות טובות, כאבותינו שתפלתם עשתה פרות טובים כאלו.

ב'רצה' אנו מבקשים שנזכה לבנין בית המקדש ולעבודת הקרבנות, כמו שהיה בזמנים כתקנן שבהם הכהנים למדו את העם להכיר את ה' ואת חסדיו - דרך עבודת הקרבנות, שהעסק באבריהם באה להזכיר לנו את חסדיו ה' שבאברי גופינו. ולא כעבודת המקדש שנעשתה על ידי הכהנים הצדוקים, אלא כבימי אבותינו הקדושים וכבימי שמעון הצדיק והכהנים הצדיקים.

וכיון שהיה שרש כל תפלת העמידה - שחותרים בה אחר הדעת של האבות הקדושים, לכן נפסק בשלחן ערוך (או"ח סי' קא): "אם לא פון בכרפת האבות, אף על פי שפון בכל שאר הכרכות, יחזור ויתפלל". ולפי הנ"ל מובן הטעם, משום שעל כרפת האבות מבססת כל תפלת העמידה. ויש לתור אחר הדעת של האבות הקדושים ולא להמשיך בדעות המצוותות, ואף אם אדם רואה שאבותיו התנהגו בדרך מסימת, עליו לחפש את הדעת האמתית, כי יתכן שאבותיו טעו, כמו שאנו מתודים "אבל אנחנו ואבותינו חטאנו".

בדעת של האבות. ומבקשים על השבת 'השופטים ככראשונה' - שופטים שישפטו עם הדעת של האבות הקדושים, ולא כמו השופטים פורקי העל, שיתכן שיודעים גם הם את דיני התורה, אך הם שופטים בלי דעת ה' אלא לפי שחר וכדומה, ופוסקים דין מרמה. ומבקשים על המלשינים' שיאבדו, הינו שתאבד דרך הרע שיכולה לשכן בלבו של כל אדם - על ידי שמקומים מצוות בלי דעת של אהבת ה' כדרך של האבות, שיבזה הם ממאסים על גניהם את דרך התורה.

לאחר מכן מבקשים על הצדיקים, שה' יתן 'שכר טוב' לכל הבוטחים בשמו - הינו שה' יפרנס ויכלכל אותנו בדרך טובה וכשרה, כמו שהתפרנסו והתכללו אבותינו הקדושים. בכרחה הקאה מבקשים על 'בנין ירושלים', והפניה בזה היא שה' יבנה את ירושלים וימלא את יושביה בדעת של האבות הקדושים, ותהיה ירושלים בהדרה כמו בימות אבותינו הקדושים ויהושע בן נון. וב"את צמח", מבקשים שה' יתן לנו את משיח צדקנו שילמדנו את דעת האבות הקדושים.

בית מקדש של קדושים

ב'שמע קולנו' אנו מבקשים שה' ישמע את

במוצאי שבת אומרים "אתה חוננתנו... בין קדש לחול" - ה' הגדיל בין הטוב שבנפשנו לרע שבו. "בין אור לחשך" - בין צדיק לרשע. "בין ישראל לעמים" - בין ישראל לגוים ולפורקי העל. וכמו הנסח שיש שאומרים, "כשם שהבדלתנו ה' אלקינו מעמי הארצות וממשפחות האדמה" - הינו שהקב"ה נתן לנו דעת לעסק בתורה ולגלות בה את דעת האבות הקדושים, ולא לעסק בה כמו הגוים וכעמי הארצות מבלי ללמד ממנה דעת.

אחרי שגלינו שמטרת התורה היא להביא לנו את הדעת של האבות הקדושים, אפשר לבקש 'לחל לנו', כי מכאן ואילך אנו יודעים ללכת בדרך הישר. וכן עתה מבקשים 'רפאנו', כי על תורה כזאת - עם דעת של האבות - נאמר "ולכל גשור מרפא", שיש בכחה לרפאות. וכן עתה מבקשים על פרנסה ומונונות, כי על ידי תורה עם דעת זוכים לפרנסה, כי העוסק בתורה ולומד ממנה את דרכי האבות ראוי הוא לקבל פרנסה ברוח, כי בודאי הוא יבוא ממנה לאהבת ה'.

שופטים הגונים או רמאים?

וכן אנו מבקשים על קבוצ גלויות, שנזכה שיתקבצו כלם לארץ ישראל וכלם יהיו מלאים

המשך מתיקות הדינים

האשה בדיקה וגלתה שהוא גנב סכומים גדולים של כסף וצ'קים חתומים, ולא יכלו לתבע אותו על הגנבה כי חששו שהוא יתכפל למשפחתם. לאחר מספר ימים, אותו יהודי מקבל טלפונים מתחזית שקבלו צ'קים שלו של סך המש-עשרה-אלף דולר יותר, ובכרו האם זה באשורו. ממוכן הוא הכחיש זאת. אותו יהודי ספר שכבר לפני כן הוא הכחין בכך שאותו גוי מעלים וגונב דברים, אלא שמחלתו הגדולה לא היה לו את הכח לטפל בזה. ומכאן נבין כמה גדול עליו חסד ה' שאנו בריאים וחזקים ויכולים לשמור על רכושנו

תוכחה מתוקה או בקרת מריקה?

ישנה מעלה גדולה בכח ההרגל, שכשעומדים להתקשר ללכת בדרך ישרות נעשה לו נעים וקל ללכת בהם תמיד, לכן טוב לאדם לעשות לעצמו תזכורות על העולם הקא שהוא עתיד לעלות אליו. ו"טוב לגביר כי ישא על בנעוריו" - שישקח על עצמו 'מוכיח' שייעזר לו ללכת בדרך הישר ויעצר אותו מלדבר דברים אסורים ומלטעות בשאר טעויות, שעל ידי זה יתרגל להמנע תמיד מדבורים אסורים ומדרכים רעות.

היודים גתוקים

א. אדם שיצא לדרך ובטעות לקח את הסוודה של חברו, איזה לקחים עליו ללמד מזה?

ב. כתב יצעה טובה לזכות לעסק בתורה ובתפלה בשמחה? ג. בסה דוסה תפלת שמונה עשרה שכל יום לעבודת הכהן גדול ביום הכפורים? ד. איזו ברכה נקראת הסח של הברכות, ומדוע? ה. מה הטעם לכך שספר השלחן ערוך פסק שרף של און ב'ברכת אבות' צריך לחזור על תפלתו? ו. איך יתכן

שאינם לא חסגל לראות שום חסרון והדבר לא נובע מפניה לשם שמים?

התשובות נמצאות בתוך גליון זה.

את התשובות נתן לשלח לכתבת הפייל של סכון "מתיקות", בצרוי שם, כתבת ומספר טלפון. העונים נכונה לכחות על שלש שאלות יבגו להגלה על סתנה יקרנית.

שם הזוכה מפרשת 'כי תצא': יצחק לוי, ירושלים.

לרפואת הרה"ח ר' משה-יואל בן רחל שליט"א

בשורה מתוקה!

בס"ד יצא לאור הספר הנכסף

מתיקות המועדים

♦ ימים נוראים - סוכות ♦

משיחותיו של הגאון

רבי מנחם ברוך יאזע שליט"א

ראש ישיבת 'חיי תורה - לובלין' ירושלים

תלמידו של פוסק הדור

מרן רבנו בעל 'שבט הלוי' הגר"ש וואזנער זצוק"ל

מתוך גיליונות
נכבדים שע"י
מכון 'מתיקות'

♦ היכן מוזכר בתורה שראש השנה
הוא יום הדין?

♦ כיצד חמשת העינויים מביאים אותנו
לידי הכרת הטוב?

♦ הקשר שבין מגפת הקורונה לחג
הסוכות...

♦ מה הקשר בין "פרי עין הדר" ל"דיר
עיזים"?

♦ מדוע לא חוגגים את שמחת התורה
בחג השבועות?

על כך ועוד בספר

מתיקות המועדים - ימים נוראים
וסוכות

טעמו וראו את מתיקות דרך השם!

ניתן להשיג בטל: 052-7162314

ובחנויות הספרים המובחרות
וברשת חנויות "יפה נוף - פלדהיים"

